

ΒΙΟΣ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ἡ μνήμη του τιμᾶται σὶς 17 Μαΐου

Ὁ Ἅγιος Ἀθανάσιος γεννήθηκε στὴν Καρύταινα τῆς Γορτυνίας περί το 1640 μ.Χ. (κατὰ ἄλλους στὴν Κέρκυρα το 1664 μ.Χ.) καὶ τὸ κοσμικὸ του ὄνομα ἦταν Ἀναστάσιος Κορφηνός. Οἱ γονεῖς του ὀνομάζονταν Ἀνδρέας καὶ Εὐφροσύνη καὶ εἶχαν ἀκόμη τρία τέκνα. Ὑποθέτουμε πὼς τὰ πρῶτα γράμματα τὰ ἔμαθε στὴν γενέτειρά του καὶ στὴν συνέχεια μάλλον φοίτησε στὴν περίφημη σχολὴ τῆς μονῆς Φιλοσόφου καὶ ἀργότερα, ὡς κληρικός, στὴν Κωνσταντινούπολη.

Ὅταν ὁ Ἀναστάσιος βρισκόταν σὲ ἡλικία γάμου, οἱ γονεῖς του παρὰ τὴν ἐπιθυμία του νὰ ἀκολουθήσει τὴ μοναχικὴ πολιτεία, ἐπέμεναν νὰ τὸν νυμφεύσουν. Ὁ πατέρας του μάλιστα, χωρὶς καν νὰ ἔχει τὴν σύμφωνη γνώμη του υἱοῦ του, τὸν ἀρραβώνισσε στὴν Πάτρα με τὴν θυγατέρα ἐνός πλούσιου ἀρχοντος καὶ στὴν συνέχεια τὸν ἔστειλε στο Νάυπλιο νὰ προμηθευθεῖ τὰ γαμήλια πράγματα. Ὁ Ἀναστάσιος υπάκουσε στὴν πατρικὴ ἐντολὴ καὶ ξεκίνησε γιὰ τὸ Νάυπλιο. Στὸν δρόμο του πέρασε καὶ ἀπὸ τὸ ἐκκλησάκι τῆς Παναγίας στο Βιδόνη, κοντὰ στο χωριὸ Σύρνα καὶ ζήτησε τὴν θεία φώτιση.

Στο Νάυπλιο, ἀφοῦ ἀγόρασε ὅτι ἔπρεπε, πήρε τὴν μεγάλη ἀπόφαση. Ἀναφέρεται πὼς τὴν προηγούμενη νύχτα τῆς προγραμματισμένης ἀναχωρήσεώς του γιὰ τὴν Καρύταινα, ἐνῶ βασανιζόταν ἀπὸ τοὺς λογισμοὺς τι νὰ πράξει, εἶδε στὸν ὕπνο του τὴν Παναγία μαζί με τὸν Τίμιο Πρόδρομο, ἡ ὁποία ἀποκαλώντας τὸν με τὸ ὄνομα πὺ ἐπρόκειτο νὰ λάβει ἀργότερα ὡς μοναχός, του εἶπε, σύμφωνα με τὰ γραφόμενα του πρῶτου βιογράφου του: «Σκεῦος ἐκλογῆς καὶ ὑπῆρέτην τοῦ Υἱοῦ μου ἐπιθυμῶ νὰ γίνεις, Ἀθανάσιε. Ἀπέστειλε, λοιπόν, τοὺς δούλους σου με τὰ νυμφικὰ ἱμάτια πρὸς τὸν πατέρα σου καὶ ἡ κόρη ἄς συζευχθεῖ ἄλλον ἄνδρα. Ἐσὺ δὲ νὰ πορευθεῖς στὴν Κωνσταντινούπολη, γιὰ νὰ

λάβεις ὅτι ὁ Υἱὸς καὶ Θεὸς μου εὐδόκησε». Ἔτσι κι ἐγένεε. Ὁ Ἀθανάσιος ἀπέστειλε πίσω τους δούλους καὶ ἀναχώρησε γιὰ τὴν Κωνσταντινούπολη, ὅπου, ἀφού ἐγένεε μοναχός με τὸ ὄνομα Ἀθανάσιος, χειροτονήθηκε κατόπιν διάκονος καὶ πρεσβύτερος.

Επί τῆς πρώτης πατριαρχίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἰακώβου, ὁ Ἅγιος Ἀθανάσιος χειροτονεῖται Μητροπολίτης Χριστιανουπόλεως, υπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Ἀρκαδίας, σε διαδοχὴ τοῦ Μητροπολίτου Ευγενίου, που με βάση σωζόμενα ἐγγραφα ἀρχιεράτευσε στὴν ἐκκλησιαστικὴ αὐτὴ ἐπαρχία ἀπὸ τὸ 1645 μ.Χ. ἕως τὸ 1673 μ.Χ. τουλάχιστον. Ὡς χρόνος τῆς χειροτονίας του πρέπει νὰ υποθέσουμε τὸ ἀργότερο τὰ τέλη τοῦ 1680 μ.Χ. ἢ τὶς ἀρχὲς τοῦ 1681 μ.Χ., γιὰτὶ γιὰ πρώτη φορὰ ἀπαντάται τὸν Ἀπρίλιο αὐτοῦ τοῦ ἐτους, ὅταν υπογράφει ὡς μέλος τῆς Ἱεράς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στὴν Κωνσταντινούπολη ἀφοριστικὸ γράμμα πρὸς τὸν Μητροπολίτη Ευρίπου καὶ Επίτροπο Μελενίκου.

Ὡς πρὸς τὴν ἐδρὰ τῆς Μητροπόλεως, ὁ τίτλος «Χρῆστῆς Χριστιανουπόλεως» ὁδηγεῖ στὴν Χριστιανούπολη, τὸ σημερινὸ χωριὸ Χριστιάνοι. Οὐσιαστικὴ ὅμως ἐδρὰ τῆς Μητροπόλεως πρέπει νὰ θεωρήσουμε με ἀσφάλεια τὴν πόλη τῆς Κυπαρισσίας.

Ἡ κατάσταση τῆς ἐπαρχίας τοῦ Ἁγίου ἦταν οικονομικά, ἐκκλησιαστικά καὶ ἠθικά ἀπελπιστικὴ. Ὅσο ὑπῆρχε στὴν Πελοπόννησο ἡ Τουρκικὴ κατάσταση, ἡ θέση τῶν Χριστιανῶν ἀπὸ οικονομικὴ πλευρὰ ἦταν δεινὴ. Ἡ θρησκευτικὴ κατάσταση, παρὰ τὴν εὐεργετικὴ δράση τῶν μοναχῶν τοῦ Λουσίου καὶ τῆς σχολῆς τῆς μονῆς Φιλοσόφου καὶ ὁποίων ἄλλων, δὲν διέφερε καὶ πολὺ, τὰ δύσκολα ἐκεῖνα χρόνια, ἀπὸ τὴν κατάσταση τῆς ὑπόδουλης χώρας.

Ὁ Ἅγιος Ἀθανάσιος ἀρχισε ἀμέσως τὸν ἀγῶνα προκειμένου νὰ ἀντιμετωπίσει τὰ διάφορα προβλήματα καὶ νὰ βελτιώσει τὴν

κατάσταση. Πρώτο μέλημά του ήταν η εξεύρεση κατάλληλων νέων για τι ιερατικό αξίωμα. Προκειμένου να πετύχει τον στόχο του ο Άγιος σύστησε σχολεία για την στοιχειώδη λειτουργική και λοιπή εκπαίδευση των υποψηφίων και παράλληλα παραιτήθηκε από κάθε συνηθισμένη τότε οικονομική προσφορά, που δινόταν εκ μέρους τους στον Αρχιερέα για την συντήρηση του ιδίου και της Επισκοπής. Πιστεύοντας ο Άγιος πως η Ορθόδοξη Εκκλησία είναι ο ιερός Θεσμός, που διατηρεί την γνήσια πίστη στον Χριστό και ο συνεκτικός κρίκος, που ενώνει τους υπόδουλους Έλληνες και συντηρεί την εθνική συνείδηση και ακόμα πως οι εκκλησίες είναι το κέντρο αναφοράς και το σημείο συναντήσεως και κοινωνίας των δύστυχων Ελλήνων, φρόντισε για την επισκευή και συντήρησή τους, όσο βέβαια αυτό ήταν εφικτό και από οικονομικής πλευράς και από πλευράς χορηγήσεως αδείας από τους Τούρκους. Ο Άγιος ενδιαφέρθηκε και για τα μοναστήρια, τις ιερές αυτές εστίες της σωτηρίας, τα κέντρα φωτισμού και φιλανθρωπίας, που πρωτοστάτησαν στον αγώνα για την ελευθερία του υπόδουλου Γένους.

Προς το ποίμνιό του ο Άγιος Αθανάσιος στάθηκε αληθινός Επίσκοπος και μιμητής του Χριστού, που ενδιαφέρθηκε όχι μόνο για τους τόπους λατρείας, αλλά και για την διακονία του λαού του, προκειμένου να τον ανακουφίσει από τα καθημερινά δεινά της ζωής και της δουλειάς. Η αγάπη του προς τα ορφανά, τις χήρες, τους ανήμπορους γέροντες, τους διωκόμενους και αδικούμενους ήταν μοναδική.

Ο Τριαδικός Θεός παρέσχε στον Άγιο «μισθό» και τον αξίωσε ήδη από την επίγεια ζωή του αλλά και μετά την κοίμησή του να επιτελεί σημεία και θαύματα. Αναφέρεται πως, όταν ο Άγιος λειτουργούσε, την στιγμή που έβγαινε στην Ωραία Πύλη να πει το «Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἴδε...», οι πιστοί έβλεπαν μπροστά στο στόμα του ένα φεγγοβόλο αστέρι.

Έτσι, αφού ποίμανε θεοφιλώς το ποίμνιό του και διακόνησε την

Εκκλησία του Χριστού, ο Άγιος Αθανάσιος κοιμήθηκε μετά από ολιγοήμερη ασθένεια το 1707 μ.Χ. ή το 1708 μ.Χ. (κατά άλλους το 1735 μ.Χ.). Λίγα χρόνια αργότερα, μεταξύ των ετών 1710 - 1713 έγινε η εκταφή του και το ιερό λείψανο βρέθηκε στο μεγαλύτερο μέρος του αδιάλυτο και μυροβόλο.

Ἀπολυτίκιον

Ἦχος α΄. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Τοὺς τελοῦντας τὴν μνήμην, καὶ τιμώντας τὸ σῶμα σου, καὶ πανευλαβῶς προσκυνοῦντας τὴν μυρίπνοον Κάραν σου, ὡς ἔχων παρρησίαν πρὸς Θεόν, ἰκέτευε Χριστὸν τὸν ἀγαθόν, καὶ ταῖς σαῖς θερμαῖς πρεσβείαις, τῶν κινδύνων σῶζε, ὦ ἅγιε Ἀθανάσιε. Ἔχων δὲ καὶ συμπρεσβευτήν, τὸν μέγαν Κυρίου Πρόδρομον, ἔσο ἀοράτως τῆς Μονῆς, φρουρὸς καὶ προπύργιον.

Κοντάκιον

Ἦχος δ΄. Ὁ ὑψωθεὶς ἐν τῷ Σταυρῷ.

Ὁ δοξασθεὶς παρὰ Θεοῦ θαυμασίως, δι' εὐωδίας καὶ θαυμάτων ποικίλων, ἐν τοῖς ἐσχάτοις χρόνοις, Ἀθανάσιε, φάνηθι ταχύτατος, καὶ θερμὸς ἀντιλήπτωρ, τῶν δεινῶν λυτρούμενος, τοὺς πιστῶς σε τιμώντας, καὶ τοὺς τὰ λείψανα κατέχοντας τὰ σά, πρὸς μετανοίας ὁδὸν χειραγώγησον.

